

EGAN

literatur aldizkari berrituaren aurkezpena

Euskalerrriaren Adiskideen Elkartearen (EAE) inizatibaz, *EGAN* literatur aldizkariak, aro berri bati hasera eman dio. Azken urteotan *EGAN* aldizkariak, jaitsialdi nabaria izan zuen Juan San Martin jauna, urteetan bere zuzendari izan ondoren, zeregin hau utzi eta Ararteko izatera pasa zenean.

EAE-k saiakera luzeen ondoren, berregin du talde eragilea, Zuzendari Luis Mª Mujika, Zuzendariorde Iñaki Zumalde, Administrari Joxe Antonio Zabala eta Idazkari Gillermo Etxeberria izendatu ondoren. Honekin batera erredakzio kontseilu bat ere arituko da lanean, lurralde bakoitzak bere arduraduna izango duelarik.

Abiapuntu bezala, 1992 urteari zegokion "O alea" aurkeztu zen urtarrilaren 15ean Diputazioko Areto Nagusian. Ekintzak bi atal izan zituen: bata eguerdian, bertan prentsako ordezkariak azaldu zirelarik. *EGAN*-en izenean Zuzendari jauna, administrari jauna eta idazkaria mintzatu ziren. Hirurak azaldu zituzten *EGAN* berrituaren helburuak.

EAE-ko Boletinarene osakin hau 1948. urtean sortu zen Koldo Mitxelena, Antonio Arrue eta Aingeru Irigarai jaunene eskutik. Geroztik zuzendari ospetsuak izan ditu, haranola horien artean, lehen aipatutako Koldo Mitxelena eta Juan San Martin. Zenbait urtetan, muga barnetan izan den literatur aldizkari bakarra izan da, beraz, euskal literatur historian funtzio berezia bete du denboraldi batean. Gaur egun, zorionez, badira literatur aldizkari gehiago ere.

EGAN aldizkariak, besteak beste, azterketa literarioari emango dio garrantzia, zati haundi bat arlo honi eskainiaz. Horretaz gain "Sorkuntza", "Ahozko tradizioa", zenbait "itzulpen", kultur berriak eta liburuen "Kritika eta erreseinak" agertuko dira. Kolaboratzaile askok eman du hitza bertan parte hartuko dutela baieztatuz.

Beraz, zorionez, Ongi Etorria eman zitzaien aldizkari berrituari.

* * *

Arratsaldeko saioa 7,30etan hasi zen, beti ere Diputazioko Aretoko Nagusian, aurkezleak honako hauek zirelarik: Luis Mª Mujika, *EGAN*-eko Zuzendaria; Juan Inazio Uria, E.A.E.-ko Gipuzkoako Lehendakaria; Jean Haritschelhar, Euskaltzaindiko Lehendakaria, Juan San Martin, Euskal Herriko Arartekoa, Gipuzkoako Diputatu Nagusiaren izenean Maria Jesus Aranburu eta Eusko Jaurlaritzako Kultur Kontseilari den Joseba Arregik. Bere ezinetorria desenkusatu zuen Jose Manuel López de Juan Abad, E.A.E.-ko Zuzendariak, Jose Antonio Ardantza, Eusko Jaurlaritzako Lehendakariak eta beste zenbaitek.

EGAN-eko Zuzendari jaunak agurra egin ondoren, hitza eman zien mahaikide guztiei. Juan Inazio Uria, E.A.E.-ko arduradunak, *EGAN* aldizkariak, bere historian zehar izan dituen pertsonai garrantzitsuenak, idazleak eta laguntzaileak aipatu zituen. Haien artean, nagusiki Gipuzkoako Foru Aldundia eta Eusko Jaurlaritza.

Ondoren E.A.E.-ren inizatiba hau, ez dela kasualitate bat aipatu zuen, alderantziz, Adiskideen Elkarteko euskal traiektoria baten jarraipena besterik ez. Jakin behar baita, euskal literatur profanoa, lehenengoz eta kolektibo bezala bultzatu zuena E.A.E. hau izan zela XVIII. gizaldian. Jaun berak esan zuenez, alor hau ez da Euskal Literatur Historietan ageri, baina aipagarri gertatzen da eta, dudarik gabe, azterketa sakonago bat ere mereziko luke.

Segidan hitz hartu zuen Euskaltzainburu den Jean Haritschelhar jaunak, zeinak aipatu baitzuen *EGAN* aldizkariak bere historian zehar izan duen garrantzi berezia. Bere traiektoria horretan, hiru aro bereizi zituen: bata 1948. urtean sortu zenetik 1954. urtera arte. Garai haietan, aldizkaria gehinbetez gaztelaniaz zen, eta haren inguruan euskara ere ikus zitekeen. Ondoren 1954. urtetik aurrera, iadanik euskara hutsean egindako aldizkaria ikus baitaiteke, denborak aldatzen doazenaren seinalerik garbiena. Azken fasea izan daiteke orain berriki hasi den hau.

EGAN oinarritzeko erreferentzia gertatzen da gaur egun euskal literaturaren nondik-norakoa aztertu nahi duenarentzat. Bere aleetan barrena ikus daitezke idazle asko, belaunaldi berrien bultzadak eta garaian euskal literatur munduan erpin erpinean zeuden pertsonai askoren izenak eta lanak: M. Lekuona, F. Krutwig, J.M. Lekuona, S. Onaindia,

K. Mitxelena, Ant^o Labaien, A. Arrue, A. Irigarai, Nemesio Etzaniz, P. Lafitte, Lojendio, J. Mirande, A. Villasante, P. Lartzabal, G. Aresti, Txilardegi, A. Irigoien, J.M. Satrustegi, L. M. Mujika, X. Kintana, Jose Ant^o Arana Martija, A. Eguzkiza, P. Zabaleta, B. Atxaba, etab...

Euskaltzaindiak ere, zerikusi berezi izan du *EGAN* aldizkari barnean Euskaltzaindiko askok eta askok kolaboratu du aldizkarian, haranola: M. Lekuona, F. Krutwig, J.M. Lekuona, K. Mitxelena, E. Erkiaga, P. Lartzabal, A. Irigarai, A. Arrue, Lekondio, A. Labaien, P. Lafitte, A. Villasante, A. Irigoien, Iratzeder, P. Altuna, J.M. Barandiaran, J.M. Satrustegi, Tx. Peillen, J. San Martin, J.A. Arana Martija, P. Zabaleta, Ondarra, P. Salaburu, Knor...

Ondoren, J. San Martinek, *EGAN* hain hurbildik jarraitu duenak eta bere ardura nagusia zazpi urte luzeetan izan duenak, honen traiektoria azpimarratzeko K. Mitxelenaren aipamena egin zuen: *EGAN* beti izan da, huts-hutsik literatur aldizkaria eta ez du bertan politikak sarrerarik izan; guztion patrimonioa da, ez partidu politikoren batena. Euskara bera bezala, ez baita inoren ondare, herri guztiarena baizik.

Segidan Aldundiko M. Jesus Aranburuk eta Eusko Jaurlaritzako Kultur Kontseilariak amaitu zuten bilera, bere laguntza baieztatuaz eta bere zorionak emanaz.

G.E.